

P. SACCHI: *Ecclesiaste* (Nuovissima versione della Bibbia dai testi originali, 20), Roma 1971, ss. 224.

Książka nie ma charakteru ściśle naukowego, specjalistycznego, z wielu jednak racji zasługuje na uwagę. Zajmująca niemal jej połowę introdukcja (s. 1-109) zawiera 14 rozdziałów, które wszechstronnie naświetlają charakter Księgi Koheleta, jej strukturę, tło historyczne, doktrynę, miejsce w historii myśli hebrajskiej, związek z literaturą mądrościową ludów starożytnego Wschodu itd. Sam komentarz ma charakter bardziej teologiczny; brak spekulacji filologicznych. Jedyne przy terminach specyficznych Księgi, Sacchi referuje opinie badaczy (np. przy terminie 'ōlām (Koh 3, 11) (zob. s. 142 n.).

Autor uwzględnia również paralele Koheleta z literaturą qumrańską.

Najlepiej zostało w komentarzu opracowane tło historyczne Księgi. Autor doskonale przedstawił rolę Koheleta w okresie, kiedy Księga powstała — w epoce kryzysu wiary starotestamentalnej. Kohelet przez zakwestionowanie pewnych opinii już nieaktualnych, przygotował dalszy rozwój objawienia.

Najsłabszą stroną komentarza jest powierzchowne opracowanie struktury literackiej Księgi (zob. ekskurs, s. 23-27). Opracowanie to nie uwzględnia najnowszych osiągnięć w tej dziedzinie.

Ks. Marian Filipiak